

Залишок дня

КУПИТИ

Про книгу

Улітку 1956 року дворецький Стівенс, який усе життя прослужив у багатому маєтку під назвою Дарлінгтон-Голл, вирушає в автомобільну мандрівку південно-західною Англією. Коротка шестиденна виправа перетворюється на подорож у минуле, що виринає на тлі розкішних англійських пейзажів, у минуле, в якому особисті драми розгортаються разом із драмами світовими. Цей роман, за який Кадзуо Ішігуро здобув Букерівську премію, — витончена історія про невисловлені почуття і прихований відчай, про жаль, що затьмарює залишок дня, коли з гіркотою розумієш, що все могло скластися інакше...

День перший – вечір Солсбері

Сьогодні ввечері я опинився в готелі у місті Солсбері. Перший день мандрівки завершився, і, чесно кажучи, назагал я досить задоволений. Моя виправа почалася вранці, майже на годину пізніше, ніж я собі планував, хоч на годиннику не було ще й восьмої, коли я склав усі речі й запакував їх у «форд». Місіс Клементс і дівчата теж поїхали на тиждень, тому я чудово усвідомлював, що після мого від'їзду Дарлінгтон-Голл стоятиме порожній — мабуть, уперше за це століття, а то й узагалі відколи його збудували. Дивно то було відчуття — напевно, саме через нього я так зволікав із від'їздом, обходячи маєток по кілька разів, щоб востаннє перевірити, чи все гаразд.

Важко пояснити, що я відчував, коли врешті вирушив у дорогу. Не можу сказати, що мене відразу охопило збудження чи радісне передчуття. Це, без сумніву, пов'язано з тим, що хоч я віддалявся й віддалявся від маєтку, довкола мене простягалися більш-менш знайомі краєвиди. Я завжди вважав, що дуже мало подорожую через домашні обов'язки, які на мені лежать, але, звісно, з часом вирушав то туди, то сюди у справах; і от, схоже, набагато краще ознайомився з сусідніми теренами, ніж собі гадав. Бо, як я вже казав, рухаючись залитою сонцем дорогою до графства Беркшир, я раз по раз дивувався, що все довкола здавалося таким знайомим.

Та зрештою краєвиди стали непізнавані і я зрозумів, що виїхав за звичні межі. Я чув, як люди розповідали про мить, коли вирушаєш у плавання і з часом перестаєш бачити суходіл. Відчуття збентеження й водночас піднесення, про яке зазвичай згадують, описуючи той момент, напевно, дуже схоже на те, що я відчув у своєму «форді», коли опинився в незнайомих околицях. Це трапилося відразу по тому, як я звернув і виїхав на дорогу, що обгинала край пагорба. Я відчував, що ліворуч крутий схил, хоч за деревами й густими кущами на узбіччі його не було видно. На мене хвилиною накотилось відчуття, що тепер я по-справжньому залишив Дарлінгтон-Голл позаду; а ще, скажу відверто, я трохи захвилювався, побоюючись, що звернув не на ту дорогу і лечу в хибному керунку в якісь

хащі. Відчуття за секунду-другу минуло б, та все ж я став їхати повільніше. І навіть переконавши себе, що я на правильній дорозі, усе ж зупинив автомобіль, щоб оцінити своє становище.

Я вирішив вийти з автівки і трохи розім'ятися — надворі у мене склалося враження, що я й справді на високогір'ї. По один бік від дороги здіймався порослий кущами й деревцями схил, по другий за листвою відкривався краєвид.

Я трохи пройшов дорогою, зазираючи між листя і сподіваючись краще роздивитися місцевість, коли позаду мене почувся чийсь голос. До тієї хвили я, звісно, був упевнений, що перебуваю на самоті, тож здивовано обернувся. Трохи далі на протилежному боці дороги починалася стежка, що різко бігла вгору й зникала в гущавині. На каменюці, що лежала на тому місці, сидів худорлявий сивий чоловік у кашкеті й потягував люльку. Він знову щось до мене гукнув — я не розібрав його слів, проте з жестів зрозумів, що він запрошує мене приєднатися до нього. Я спершу по-думав, що він волоцюга, але потім побачив, що то простий собі чоловік із тутешніх, який насолоджується свіжим повітрям і літнім сонечком, тож вирішив, що нема жодної причини триматися осторонь.

— Цікаво, сер, — сказав він, коли я підійшов ближче, — наскільки міцні у вас ноги?

— Перепрошую?

Чоловік махнув рукою на стежку.

— Щоб піднятися туди, треба мати міцні ноги й добрі легені. У мене ні з тим, ні з тим не склалося, тому я сиджу внизу. А якби ліпше почувався, то сидів би он де. Там гарне місце, лавка стоїть і все решта. Ліпшого краєвиду в цілій Англії не знайдете.

— Якщо ви кажете правду, — відповів я, — то я волю посидіти тут. Річ у тім, що я вирушив у автомобільну мандрівку, під час якої сподіваюсь оглянути чимало чудесних краєвидів. Не хочеться відразу побачити найкращий, бо ж я тільки виїхав.

Чоловік, схоже, мене не зрозумів, бо тільки повторив:

— Ліпшого краєвиду в цілій Англії не знайдете. Але кажу вам: треба мати міцні ноги й добрі легені.

А тоді додав:

— Ви добре виглядаєте як на свій вік, сер. Думаю, ви спокійно туди виберетесь. Навіть мені таке під силу в ліпші дні.

Я глянув на стежку — крута, та ще й нерівна.

— Кажу вам, сер, ви пошкодуєте, якщо туди не підніметесь. Ніколи не знаєш. Кілька років — і вже може бути запізно, — усміхнувся він. — Піднімайтеся, поки можете.

Тепер мені здається, що той чоловік просто так пожартував —аби зав'язати балачку. Але того ранку його слова здалися мені досить образливими й, мабуть, саме бажання довести, який його на-тяк безглуздий, спонукало мене рушити вгору.

Хай там як, а я дуже радий, що це зробив. Прогулянка, звісно, видалася не з легких - стежка кружляла зигзагами метрів зі сто вгору, — проте якихось особливих труднощів мені не завдала. Зрештою я дійшов до невеликої галявини: саме її й мав на увазі той чоловік. Там на подорожнього чекала лавка — і, звісно, прегарний краєвид, скільки око сягало, на тамтешні околиці.

Удалечінь хвилями котилися поля. Оточені кущами й деревами, вони то м'яко підіймалася, то знову спадали. Ген-ген виднілися якісь цятки — мабуть, вівці. Праворуч, майже на самому обрії я розгледів щось схоже на квадратну церковну вежу.

Приємно було, звісно, отак стояти: звуки літа довкола й легенький вітерець на обличчі. І, здається, саме тоді, споглядаючи краєвид, я вперше відчув настрій, що пасував мандрівці, яка чекала на мене. У ту хвилину мене наповнило здорове, радісне передчуття, що попереду чимало цікавих пережиттів. Якраз тоді я вирішив не перейматися надміру єдиним службовим завданням, що поставив перед собою на час мандрівки: себто тим, що стосувалося міс Кентон і нагальних клопотів із персоналом.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ